

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2022

Subject Name : Educational Studies

Subject Code: MED01EDS1

Branch: M.Ed.

Semester: 1

Date: 05/01/2023

Time: 11:00 To 02:00

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

પ્રશ્ન : વ(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇ પણ એક પ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

- (૧) કેળવણીનો અર્થ સ્વરૂપ આપી શિક્ષણના પ્રકારો વિશે ચર્ચા કરો.
- (૨) કેળવણીના તાત્વિક અને સામાજિક આધારોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : વ(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો . (૦૬)

- (૧) કેળવણીના હેતુઓ વર્ણવો.
- (૨) કેળવણીના સાંસ્કૃતિક આધારોની ચર્ચા કરો.
- (૩) ભારતીય તત્વચિંતકોના મતે કેળવણીની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન : ર(અ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

- (૧) સામ્યવાદ એટલે શું? સામ્યવાદ વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.
- (૨) આંતરરાષ્ટ્રીય સમજની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી એક શિક્ષક તરીકે શાળામાં આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ વિકસાવવાની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન : ર(બ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

- (૧) રાષ્ટ્રીય એક્યને જોડનારા પરિબલોની ચર્ચા કરો.
- (૨) નૈતિકતાનો અર્થ અને હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો.
- (૩) બિનસાંપ્રદાયિકતાની જરૂરિયાતો જણાવો.

- પ્રશ્ન : ૩(અ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ એક પ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)**
- (૧) વૈશ્વિકીકરણ એટલે શું? વૈશ્વિકીકરણનો શિક્ષણ સાથેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- (૨) આધુનિક ભારતીય સમાજમાં ગરીબી નિવારણ માટેના અવરોધક પરિબલ વિશે ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન : ૩(બ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)**
- (૧) લોકતંત્ર વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
- (૨) બહુભાષિતા અને બહુસંસ્કૃતિકતાનિ સંકલ્પના આપો.
- (૩) સ્થાનિકીકરણ અને શિક્ષણ વિશે જણાવો.
- પ્રશ્ન : ૪(અ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ એક પ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)**
- (૧) સર્વશિક્ષા અભિયાનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના હેતુઓ અને ઉપયોગિતા વિશે માહિતી આપો..
- (૨) શાંતિ માટેની કેળવણી એટલે શું? શાંતિ માટેની કેળવણીનું મહત્વ સમજાવો.
- પ્રશ્ન : ૪(બ)નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)**
- (૧) ટૂંકનોંધ લખો: RTE Act. 2009
- (૨) શૈક્ષણિક કાર્યક્રમના હેતુઓ લખો.
- (૩) સાક્ષર ભારત મિશન વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
- પ્રશ્ન : ૫ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી તમામ પ્રશ્નોના એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (૧૪)**
- (૧) ખાનગીકરણની વ્યાખ્યા આપો.
- (૨) RTE નું પુરૂનામ જણાવો.
- (૩) SSA નું નવું નામ જણાવો.
- (૪) RTE Act. હેઠળ ખાનગી શાળામાં કેટલા ટકા વિદ્યાર્થીઓ પ્રવેશ મેળવશે?
- (૫) RMSA નું પુરૂનામ જણાવો.
- (૬) શાળા વ્યવસ્થાપક સમિતિમાં કુલ કેટલા સભ્યો હોય છે?
- (૭) બિનસાંપ્રદાયિકતાનો અર્થ જણાવો.

[૮] રાષ્ટ્રીય ઐક્યનો શાબ્દિક અર્થ આપો.

[૯] આધુનિક ભારતમાં સામાજિક વિકાસના કોઈ ત્રણ અવરોધો જણાવો.

[૧૦] આંતરરાષ્ટ્રીય સાક્ષરતા દિવસ ક્યારે ઉજવાય છે.

[૧૧] નિરક્ષરતાનો અર્થ જણાવો.

[૧૨] બંધારણની કલમ 21 A માં કઈ જોગવાઈ છે.

[૧૩] આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ વિકસાવવા માટેનો કોઈ એક હેતુ જણાવો.

[૧૪] RTE Act. ક્યારે લાગુ કરવામાં આવ્યો.

